

* تظاهرات بالینی ۸

- ۱) علائم و نشانه‌های این بیماری عبارتند از خصوصیات مشترک در تمام انواع تیروتوکسیکوز
- ۲) در افراد مسن ممکن است ویژگی‌های تیروتوکسیکوز حقیقی نوره یا اسکارد نباشد و بیماران عمدتاً با خستگی و کاهش وزن مواجهه کنند. این حالت تیروتوکسیکوز آباتتیک خوانده می‌شود.
- ۳) لرزش (Tremor) ظرف یافتن بسیار سالی است.
- ۴) غده تیروئید به صورت منتشر و گنواخت بزرگی می‌شود و حجم آن به دو تا سه برابر اندازه طبیعی آن می‌رسد. قوا غده تیروئید سفت است ولی تعدل ندارد.
- ۵) بیماری گریوز دارای علائم چشمی خاصی است که افتالموپاتی گریوز نامیده می‌شود. در این بیماری به عقب برگشتن پلک، ادم اطراف چشم، پر خون ملتحمه و پروپتوز به طور واضح دیده می‌شود.
- ۶) درموپاتی تیروئیدیک در کمتر از ۵٪ بیماران دیده می‌شود. این تغییرات پوستی اکثراً بر روی سطوح قدامی و خارجی ساق یا اجزای سینه
- ۷) اگروپاهی تیروئیدی (Thyroid acropachy) سکس از کلابینگ (clubbing) (چماق شکل شدن ناخن) است که در کمتر از ۱٪ بیماران دیده می‌شود.

«لنتراپی که جهت تشخیص بیماری‌های اتوایمیون تیروئید بکار می‌روند»

8 Anti Tpo **

۱) Tpo (Thyro peroxidase) تیروپروکسیداز (تیروپروکسیداز) و یک آنزیم هم دار است که عمل اکسیداسیون یُد را درون سلولهای فولیکولی غده تیروئید انجام می‌دهد. این فرآیند جهت بسوسنز هورمونهای T3 و T4 ضروری می‌باشد.

۲) آنتی بادی‌ها ضد Tpo (Anti Tpo) که به آنتی بادی‌ها میکروزمی ضد تیروئید نیز معروفند با فعال کردن سیستم گلیکان و سلسله واکنشهای متعاقب آن موجب اختلال در عملکرد تیروئید شده و در پاتوژنز هیپوتیروئیدیسم نقش دارند.

۳) آزمایش Anti Tpo حساسترین آزمایش برای تشخیص بیماری‌های اتوایمیون تیروئید مانند تیروئیدیت هاشیموتو، میکسدم ایدیوپاتیک و بیماری Graves می‌باشد.

۴) بیشترین مقدار Anti Tpo در تیروئیدیت هاشیموتو و مایگروماتوسیتیک تیروئیدیت در حدود ۹۰ درصد بیماران Anti Tpo مثبت هستند. این آنتی بادی‌ها در ۸۰-۹۰ درصد نوره بیماری Graves نیز وجود دارند.

۵) منفرد Anti Tpo در بیماران هیپوتیروئید گت بالینی (Subclinical) یک ریسک فاکتور در توسعه بیماری به هیپوتیروئید گت کسوب می‌شود و یعنی از اندوکرتینولوژیستها در صورت مثبت بودن Anti Tpo در هیپوتیروئید گت بالینی اقدام به درمان می‌کنند.

۶) افزایش متوسط Anti Tpo در بعضی از بیماران اتوایمیون غیر تیروئیدی مانند pernicious anemia و دیابت نوع 1 و ... دیده می‌شود.

۷) آزمایش Anti Tpo روی نمونه سرم یا پلاسما و به توصیه ATA با روش chemiluminometric immunoassay صورت می‌گیرد.

** آنتی تیروگلوبولین (Anti Tg) **

(۱) آنتی بادی تیروئید ترشح Tg به میزان صاف در اختلالات تیروئیدی
در بعضی افراد موجب تولید آنتی بادی ضد تیروگلوبولین (Anti Tg)
می‌گردد.

(۲) در ۵۰-۳۰ درصد افراد مبتلا به هیپوتیروئیدی اتواویون
Anti Tg قابل تشخیص است در حالیکه این میزان در مورد
Anti TPO ۹۰-۵۵ درصد است و در بیماری گریوز هر دو
نوع آنتی بادی تقریباً در نیمی از موارد مشاهده می‌شود.

۳) اندازه گیری anti TPO در سرفیه بیماری اتوالیون تیروئید دارای حساسیت بالاتر و اختصاصیت معادل اندازه گیری anti Tg می باشد.

۴) anti Tg در ۳۰ تا ۵۰ درصد از سرطان تیروئید مثبت می شود و در دیابت نوع I، آنتی پریگلیسین و روماتیسم مفصلی نیز ممکن است مثبت شود.

۵) anti Tg از جهت عبور کرده و ممکن است موجب هیپرتیروئیدسمی یا هیپرتیروئیدسمی در جنین و نوزاد شود.

۶) آزمایش anti Tg روی نمونه سرم و پلاسما می توان با روش Chemiluminometric immunoassay و Immunoenzymatic assay انجام می شود.

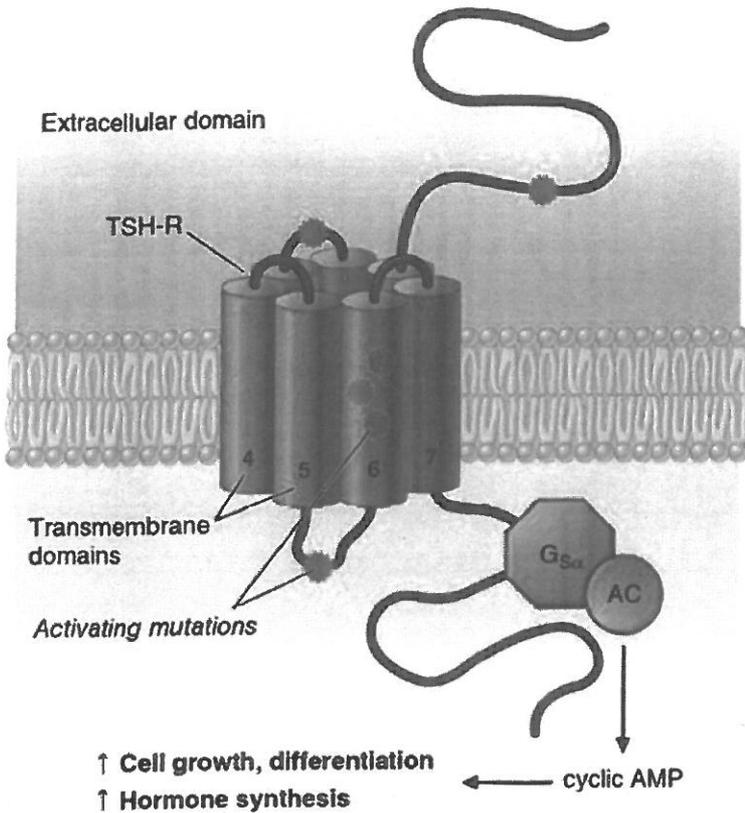
** آنتی بادی گیرنده TSH (Anti TSH-R Abs)

۱) اتوالیون باری های که به گیرنده TSH بر روی غده تیروئید متصل می شوند به دو نوعند: گروه اول آنتی بادی های هستند که موجب تحریک غده تیروئید مستقیم از رابطه فیدبک منفی می شوند و TSI (Thyroid stimulating Immunoglobulins)

یا LATs (Long Acting Thyroid stimulator)

نامیده نام دارند.

گروه دوم آنتی بادی های هستند که با اتصال به گیرنده TSH آنها مسدود کرده و عملکرد تیروئید را مهار می کنند و آنتی بادی

Activating mutations of the thyroid-stimulating hormone receptor (TSH-R). Mutations (*) that activate TSH-R reside mainly in transmembrane 5 and intracellular loop 3, although mutations have occurred in a variety of different locations. The effect of these mutations is to induce conformational changes that mimic TSH binding, thereby leading to coupling to stimulatory G protein (G_{sa}) and activation of adenylate cyclase (AC), an enzyme that generates cyclic AMP.

TSHR - blocking ناهمیده می شوند.

(۲) آزمایش TSHR - Ab

دارای حساسیت ۹۷٪ و
اختصاصیت ۹۹٪
در تشخیص بیماری گریوز
می باشد. اگرچه هر دو نوع
آنتی بادی (تحریکی و مهارتی)
در بیماری گریوز وجود دارند
ولی معمولاً آنتی بادی های
مهارکننده علت بیماری
نمی باشد. هر چند در
موارد نادری آنتی بادی های
مهارکننده به پیشرفت
هیپوتیروئیدسم منجر
می شوند.

(۳) اندازه گیری TSHR Ab برای پیش بینی نتیجه درمانی بیماران مبتلا به
گریوز تحت درمان نازارو استفاده می شود. اگر تیرا آنتی بادی قبل از
درمان پایین باشد، بیماران شانس بهتری برای بهبود بعد از
۱۲-۶ ماه درمان خواهند داشت.

(۴) اندازه گیری TSHR Ab برای پیش بینی خطر ابتلا به عملیات تیروئید
در فرزندان مادران مبتلا به گریوز (در نتیجه انتقال چفتی این آنتی بادی ها)
اهمیت دارد.

(۵) آزمایش TSHR Ab روی نمونه سرم یا پلاسما و باروشن
Electrochemiluminescence immunoassay

هرسود، ۱۲ ساعت قبل نمونه گیری بیمه نباید سولنی ویتامین یا مکملهای غذایی
های بیوتین استفاده کرده باشد. از بیمه رسانی که هیچکدام این درمانها دارند
نمونه گرفته نشود.

(۳) دیابت قندی وابسته به انسولین (IDDM) (دیابت قندی تیپ I)

- ۱) دیابت قندگایی I احتمالی است که در آن تخریب سلولهای بتای
جزایر لانگرهانس یا نکراس که انسولین تولید میکنند منجر به کمبود
انسولین و افزایش قند خون می گردد.
- ۲) تخریب سلولهای β با مکانیسم ایمنی (بیماریهای تیپ II و IV
و شامل موارد زیر است):
 - الف- لیز سلولهای β توسط لنفوسیت T نسیوتوکسیک (CTL)
 - ب- واکنش سلولهای Th_1 با آنتی بادی های مزبیره مانند انسولین و
گلویتامیک اسید دکربوکسیلاز
 - ج- تولید آنتی بادی برهند سلولها
 - د- تولید IL-1 و TNF α

(۳) فاکتورهای محیطی مانند عفونت با ویروس کوکساکه انواع B3 و B4
و ویروس اوربون و سرخچه، احتمالاً در بروز دیابت قندی I نقش دارند.

- در مورد اتوآنتیبادی‌های دیابت تیپ I می‌توان گفت:
- ۱- آزمایش‌های اتوآنتیبادی‌ها در درجه اول برای تشخیص و تفکیک دیابت نوع I و II از هم انجام می‌شود. این اتوآنتیبادی‌ها در تیپ II وجود ندارند.
 - ۲- معمولاً IAA اولین اتوآنتیبادی است که در کودکان ضلعه‌های سود با پیشرفت بیماری سطح IAA کاهش یافته و اتوآنتیبادی‌های GADA و ICA و IA-2A مانند توهم‌تری‌سوند.
 - ۳- در بیش از ۹۰ درصد بیماران مبتلای به دیابت نوع I حداقل یکی از اتوآنتیبادی‌های مربوطه یافت می‌شود.
 - ۴- وجود هر یک از این اتوآنتیبادی‌ها در صورت علامت بیماری تشخیص دیابت نوع I را تأیید می‌کند.
 - ۵- این اتوآنتیبادی‌ها به اغلب سال‌های پیش از آغاز نشانه‌های بیماری ضلعه‌های سود و از آنها می‌توان برای غربالگری خون‌نماوندان بیماران مبتلای به دیابت تیپ I که در معرض خطر ابتلا به این بیماری هستند استفاده کرد.

بیماری های خون

- ① آنفیمولیتیک اتوایمیون (AIHA) شامل:
WARM AIHA و COLD AIHA
- ② یوربوری ترومبو سیٹوینیک ایمیون (ITP)
- ③ سندروم آنژی منگولیتیک

① آنفیمولیتیک اتوایمیون (AIHA)

(Autoimmune hemolytic anemia)

① نوعی آنفیمولیتیک است که در آن بابت تغییراتی در سیستم ایمنی و بر علیه گلبولهای قرمز خود مینویسند. این بیماری ساخته شده و موجب همولیز می گردد. AIHA در اکثر موارد اییوپاتیک است و در بعضی موارد عفونت یا دارو علت آن است.

② AIHA شامل دو نوع گرم و سرد است: سرد (Cold AIHA) و گرم (Warm AIHA).
سرد (Cold AIHA): این بیماری با وجود دردمان ۳۷ درجه سانتیگراد گلبولهای قرمز منجمد شده و با مکانیسم آنتی بادی ایسوزانسین موجب همولیز خارج رگ گلبولهای قرمز می شود. لذا طحال بزرگ شده و در خون سطح اسفروسیت دیده می شود. این آنتی بادی ها اکثراً بر علیه سیستم Rh بونیه e-Ag ایجا می شوند. در همه درمدها موارد اییوپاتیک است و در بعضی دیگر از موارد در حال عفونت های SLE دیده می شود. از علائم بیماری آنمولی ریوکی، ترومبوزی و ریلک و سکته های طحالی می باشد.

③ در Cold AIHA آنتی بادی IgM دردمان پایین تر گلبولهای قرمز منجمد شده و سپس در گردش خون با فعال کردن

کمپلمان موجب همولیز داخل گریگولهای قرمز می شود لذا با
هموگلوبینوزی همراه است. این آنتی بادی ها اگر بر علیه سیستم
گروه خونی A ایجارد می شوند. در اغلب موارد ایلیو یا تیگ است که
به آن سندروم آگلوآینین سرد می گویند اما گاهی در عفونت با
ویروس EBV (انواع anti-I) یا عفونت با مایکوپلازما پنومونیه
(انواع anti-I) ایجاد می شود. از علامت های اولیه
Raynaud (عدم تحمل سرما) سیانوز دستها، گونترها و
بین و احساس گرفتگی و سوزش در انتهای اندامها است.

آنتی های همولیتیک اتواسیون گرم سالیتر (۷۰٪ موارد) بوده و
پیش از آن که بدترکی دارند.

۳) در آنتی ها همولیتیک اتواسیون علاوه بر کاهش RBC - Hb - Hct و
در WARM AIHA معمولا شاهد اسفروسیتوز خواهیم بود و
در Cold AIHA معمولا شاهد رولو واتو آگلوآیناسیون
خواهیم بود.

در آزمایش خون بیمار مبتلا به سندروم آگلوآینین سرد ممکن است
نتایج دستگاه سل کانتر رجا اشکالات زیر شود:
- توده های بهم چسبیده RBC نیز نشانه موجب افزایش کاذب
شمارش WBC گردد.

- توده های بهم چسبیده RBC همزمان از کانال عبور کرده موجب
کاهش کاذب شمارش RBC و افزایش کاذب MCV شود.
و به همین ترتیب سایر پارامترها نیز متناقض می باشند.

۴) در آنتی های همولیتیک اتواسیون آزمایش کومبس مستقیم (DAT)
مثبت است و البته اگر ویال آنتی هیومن گلوبولین فقط حاوی
anti IgG باشد کومبس هم مستقیم فقط در WARM AIHA مثبت
است و اگر ویال آنتی هیومن گلوبولین علاوه بر anti-IgG

حای anti-C3d هم باشد در Cold AIHA هم مثبت می‌سود.

۵) آزمایش آگلوتینین سرد (cold agglutinin) در سندرم آگلوتینین سرد با تیر بالا (بیش از $\frac{1}{512}$) مثبت است.

۷) سندرم ITP (Immune Thrombocytopenic purpura)

یک اختلال انعقالی است که به دلیل تولید آنتی بادی بر علیه گیرنده $IIb/IIIa$ سطح پلاکتها اجاز شده و با ترومبوسیتوپنی همراه است.

I TP به دو سگه حاد و مزمن رله می‌سود:

فرم حاد معمولاً در کودکان و به دنبال عفونت‌های ویروسی رخ می‌دهد و در آن طحال زیاد بزرگ نیست و فرم مزمن معمولاً در بزرگان

و به سگه ایدیوپاتیک است در هر دو حالت میزان شمارش پلاکت به $20-25 \times 10^3 / \mu L$ و حتی کمتر می‌سود.

سندرم آنتی فوسفولیپید (APS) (Antiphospholipid syndrome) (۳)

۱) سندرم آنتی فوسفولیپید (APS) یا سندرم هاجز (Hughes syndrome) برای علامت سه گانه ترومبوز، سقط جنین مکرر و ترومبوسایتوزین به همراه آنتی بادی‌های فوسفولیپیدی در خون بکار برده می‌شود.
آنتی بادی‌های ضد فوسفولیپیدی گروهی از آنتی بادی‌ها هستند که به فوسفولیپیدهای غشاء سلولی می‌بندند و در سیستم انعقادی تداخل می‌کنند. این تداخل به گونه‌ای است که داخل بدن سیستم انعقادی مغاله شده و احتمال تشکیل لخته افزایش می‌یابد. در حالیکه در محیط آزمایشگاه موجب طولانی شدن بعضی از تست‌های انعقادی مانند PTT و آزمایش DRVVT (آزمایش سم افی براسل دقیق شده) می‌گردد. گاهی این آنتی بادی‌ها در بیماری لوپوس نیز ظاهر می‌گردند لذا به آن ضد انعقاد لوپوسی (LA) (Lupus anticoagulant) می‌گویند.

۲) سایرین انواع آنتی فوسفولیپیدها عبارتند از:

الف- آنتی بادی علیه کاردیولیپین (AcLA)
(Anticardiolipin Ab)
سایترین نوع آنتی بادی‌ها فوسفولیپیدی هستند که گاهی در ایدز یعنی سرطانی و مصرف بعضی داروها افزایش دارند.

ب- ضد انعقاد لوپوسی (LA)

و انواعی که کمتر شایع هستند:
ج- β_2 GP (β_2 Glyco protein) : نوعی فوسفولیپید است که بر علیه آن ممکن است آنتی بادی تولید شود.
د- آنتی فوسفاتیدیل سرین (antiphosphatidyl serine)

۱- آزمایش‌های اولیه برای تست‌های LA و PTT و DRVVT می‌باشند. در صورت غیر طبیعی بودن نتایج هر یک از آزمایش‌های اولیه باید آزمایش‌های اختصاصی انجام شود. بررسی LA به این صورت است:

طبیعی: معمولاً تست ریگری LA منفی است.
۱- PTT یا DRVVT طولانی: احتمال بازدارنده وجود دارد.

طبیعی: کمبود فاکتور انعقادی

طولانی: احتمال بازدارنده وجود دارد.

طبیعی: احتمال LA تأیید می‌شود.

طولانی: بازدارنده ای غیر از آنتریتوفیلینید

۲- آزمایش Mix

(مخلوط کردن حجم مساوی از پلاسمای بیمار با پلاسما طبیعی)

۳- افزودن سفولینید زیاد

بیماری‌های عروقی: واسکولیت‌ها

واسکولیت، روندی بالینی و پاتولوژیک است که التهاب و نکروز عروق خونی از ویژگی‌های اصلی آن محسوب می‌شود. واسکولیت با واسطه‌های کمپلکس ایمن شناخته شده‌ترین فرم واسکولیت است. مهم‌ترین واسکولیت‌های اتوالیون عبارتند از:

گرانولوماتوز وگنر (WG) (Wegner's granulomatosis)
پلی‌آنژریت میکروسکوپی (MP) (Microscopic polyangiitis)
سندرم چرگ-استراس (Churg-Strauss syndrome)
پلی‌آرتریت نودوزا (PAN) (Polyarteritis nodosa)

با پیشرفت بیماری، آسیب عروقی می‌تواند بر عملکرد کلیه‌ها، چشم‌ها، پوست و ریه‌ها، گبد تأثیر گذاشته و موجب بروز علائم گوناگون شود.

WG نوعی واسکولیت سیستمیک است که در آن سرایتها کوچک گلبولی، ریوی و عروق تنفسی فوقانی (نازوفارنکس) در اثر التهاب گرانولوماتوزی آسیب می‌بینند. برای تشخیص بیماری از یافته مبتلا به آسیب در عمل می‌آید.

آنتی‌بادی ANCA
(Antineutrophil cytoplasmic Ab)

ANCA یا آنتی‌بادی‌های ضد سیتوپلاسم نوتروفیل گروهی از اتوالیون‌هایی هستند که علیه پروتئین‌های نوتروفیل در بدن تولید می‌شوند. پروتئین‌هایی که هدف ANCA عبارتند از:
میلوپراکسیداز (MPO) (Myeloperoxidase) و
پروتئیناز 3 (PR3) (proteinase 3)

ANCA در خون تعدادی از بیماری‌ها از اتوالیون بزرگ در خون بیماری‌ها مبتلا به واسکولیت ریوی می‌شود.

آزمایش ANCA معمولاً با روش ایمنو فلورسانس بررسی می شود و دارای دو الگوی مهم است:
۱) C-ANCA (cytoplasmic): فلورسانس در سرتاسر سیتوپلاسم سلول مشاهده می شود که در اکثر موارد نشان دهنده آنتی بادی بر علیه PR3 است و در گرانولوماتوز و کتر ریه می شود. (در ۹۰ درصد بیماران مبتلای به مرحله فعال بیماری و ۷۰-۶۰ درصد بیماران مبتلای به مرحله غیر فعال بیماری)

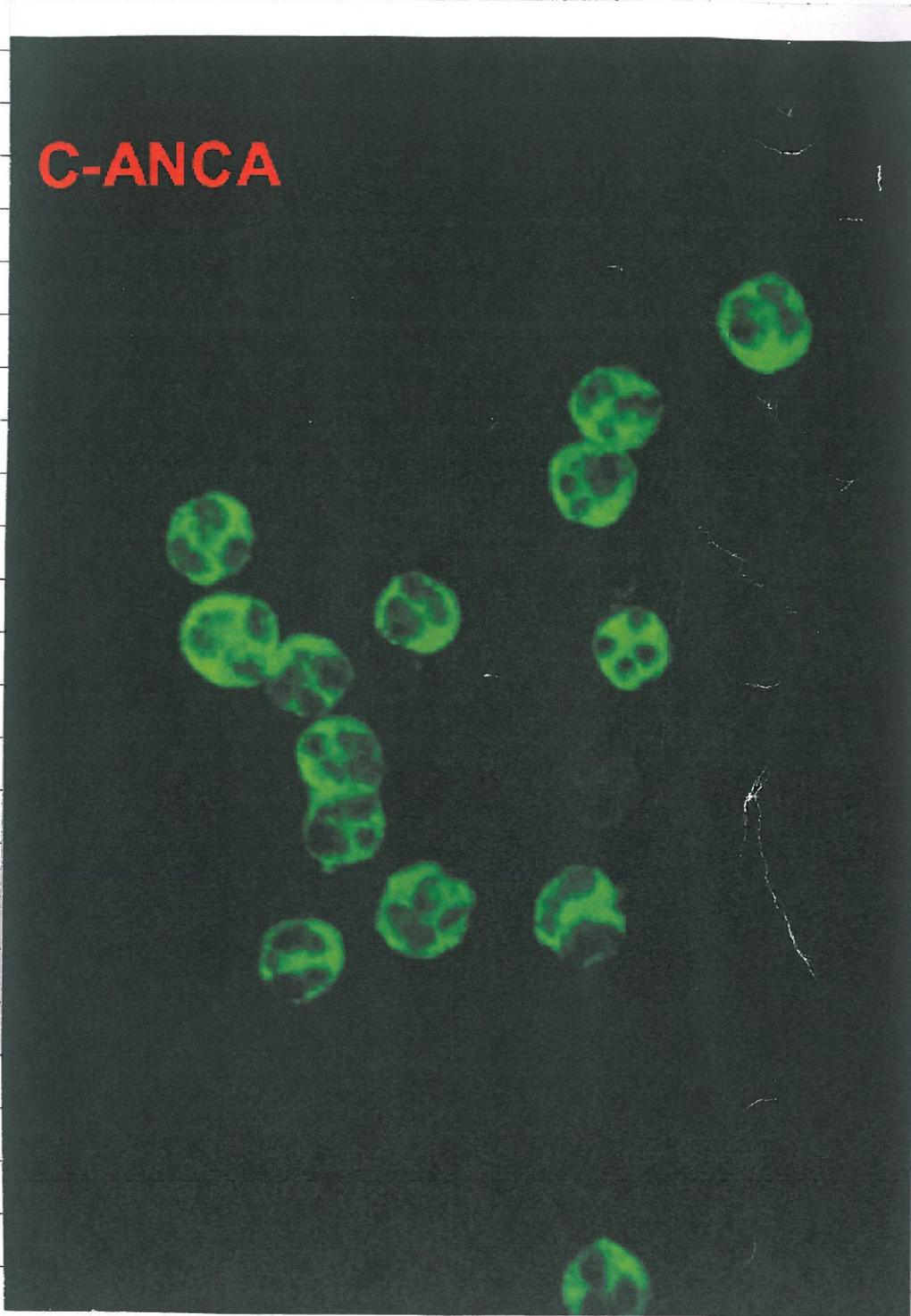
۲) P-ANCA (perinuclear): فلورسانس بیشتر در اطراف هسته نوکلئول مشاهده می شود که در اکثر موارد نشان دهنده آنتی بادی بر علیه MPO است و در بیماری میکروسکوپی سندرم هرگ استراوس و سندرم گود پاسچر ریه می شود.
P-ANCA در ۷۰-۵۰ درصد مبتلایان به کولیت اولسراتیو و ۲۰ درصد مبتلایان به کرون نیز مثبت است.

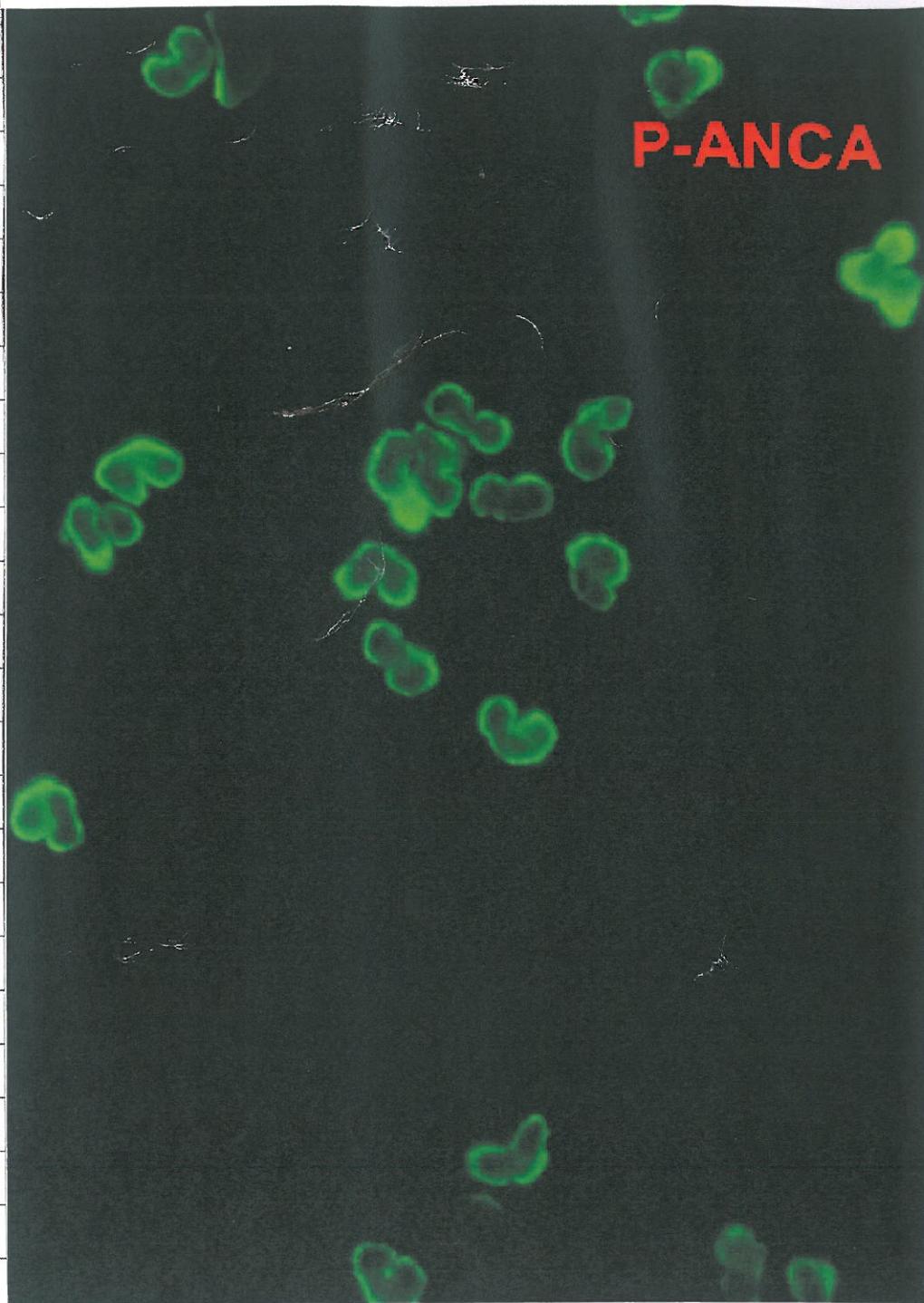
در صورت مثبت شدن ANCA آزمایشات تکمیلی جهت تعیین تیراژ بیماری و همچنین آزمایشهای اختصاصی برای شناسایی آنتی بادی های MPO و PR3 نیز می تواند انجام شود.

موضوع: انسداد، انسداد
مدرس: دکتر بابک بلبلی
صفحه: ۸

واحد آموزش انجمن علمی
دکترای علوم آزمایشگاهی
تشخیص طبی ایران

بیماری‌های گوارش

① آنتروپاتی گلوتن (بیماری سلیاک) (اسپیرو غیر تروپیکال)

۱) تک‌بیماری التهابی گوارشی است که علت حساسیت به پروتئین‌های
حبوبات و گندم مانند گلوتن و گلیادین اجباری نشون. بیمار دارای
سوزش و علائم گوارشی است. و گاهی تا تک‌بیماری و زیکولی پوستی
به نازک‌مانند هریتی فورم همراه است. این پروتئین برای هضم
رو به بار یک سم هستند و موجب زخم‌های آسیت شناختی مشخص
می‌شوند. همراه درمان این بیمار این پیرکیز از مصرف گندم و
مزاورده‌های حاوی گندم است.

۲) استنادار د طلایی برای تشخیص بیماری بویسی پروتئین کوفیک و پیرامی
آن است اما در حال حاضر از آزمایش‌های شناسایی آنتوآبندی‌ها
حساسیت و اختصاصیت قابل قبول آن بیشتر استقاده می‌شود.

۳) آنتوآبندی‌های قابل تشخیص برای تشخیص بیماری سلیاک
کمازند از:

الف- آنتی‌بادی علیه ترانس گلوتامیناز بافتی از نوع IgA
(Anti tissue Transglutaminase Ab) (tTG IgA)
نوعی آنتی‌بادی است که مسئول تست زخمی انواع پروتئین‌ها می‌باشد.

ب- آنتی‌بادی علیه گلیادین از نوع IgA و IgG (AGA IgG IgA)
(Anti Gliadin Antibodies)
گلیادین بخشی از پروتئین گلوتن است.

ج- آنتی‌بادی علیه اندومیزیوم از نوع IgA (EMA IgA)
(Anti Endomysial Antibodies)
اندومیزیوم بافت پیوندی پوشاننده تارهای ماهیچه‌ای است.

آنتی بادی علیه اندومیزیوم در واکنش به آسیب مداوم یوستش داخلی
روده تولید می شود. این آنتی بادی در تقریباً ۵۰ درصد از بیماران
متلاسه سلیاک و در حدود ۱۰ درصد از بیماران مبتلا به دیابت
هریجی فرم شناسایی شده است و به سبب اهمیت بالایی آن
برای تشخیص بیماری سلیاک انجام این آزمایش ممکن است نیاز به
پیوستن های متعدد روده کوچک برای تشخیص را منفی سازد.

د - آنتی بادی علیه رتیکیلین از نوع IgA (ARA IgA)
(Anti Reticulin Ab)
حساسیت و ویژگی آن از تستها دیگر کمتر است.

* آنتی بادی IgA در داخل روده ساخته می شود و برای تشخیص بیماری
سلیاک از ویژگی بالاتری در مقایسه با IgG برخوردار است.

* سایر بیماری های گوارشی مانند بیماری کرون، کولیت، عفونت کولون و سایر بیماری های
ممکن است با افزایش سطح آنتی بادی های گلیادین همراه باشند.

(ع) در ۸۰-۹۰ درصد از بیماران B8 و DR4، DR3 - HLA وجود دارد.

بیماری التهابی روده (IBD) (Inflammatory Bowel Disease)

(۲)

۱) گروه ناهمگونی از بیماری‌های گوارشی شامل کرون و کولیت اولسراتیو و التهاب گرانولوماتوز روده‌ای هستند که التهاب با واسطه سیتوکاین‌های $Th1$ و $Th17$ موجب منایعات بافتی در دستگاه گوارش می‌شود.

۲) بیماری کرون تمام طول لوله گوارش را مبتلا می‌سازد و در هیستوپاتولوژی روده التهاب گرانولومی و ارتشاح بافتروفیل و لنفوسیت دیده می‌شود. گمان می‌رود که عفونت با مایکوباکتریوم یا اتوبکرکولوزیس از عوامل بیماری کرون باشند. بیمار دارای درد شکم و تب و اسهال و خون مخفی در مدفوع است.

در بیماری کولیت اولسراتیو (UC) منایعات در لایه‌های سطحی کولون دیده می‌شود و التهاب با پیدایش گرانولوم همراه نیست. بیمار از اسهال و خونریزی مکرر از رکتوم شاکی است.

۳) جهت تست‌های آزمایشگاهی IBD تست‌های زیر کمک کننده است:

الف - تست‌های آزمایشگاهی آنف (میکروسیتیک هپوکروم) و لکوسیتوز، ترومبوسیتوز، افزایش ESR و اختلالات آنزیم‌های کربولین و خون مخفی در مدفوع را نشان می‌دهند.

ب - آزمایش Calprotectin

آزمایش کالپروتکتین مدفوع برای تست‌های التهابی روده استفاده می‌شود و با فعالیت و شدت بیماری‌های IBD مرتبط است و در بیماری‌های غیرالتهابی روده نتیجه آن منفی است. کالپروتکتین پروتئین بیوتین است که توسط نوتروفیل‌ها و به همین

کمتر توسط مونوسیت‌های ماکروفاژها ساخته می‌شوند لذا با فعال شدن واکنش‌های آلرژی در روده و جذب نوتروفیل‌ها میزان ترشح آن در مدفوع افزایش می‌یابد. آزمایش کالپروتکتین در IBD مثبت است.

ج - آنتی‌بادی‌های ضد گلیکان

(Anti Glycan Antibodies)

گلیکان‌ها (قندها یا گلیکو هیدرات‌ها) بر سطح سلول‌های مختلف وجود دارند و آنتی‌بادی‌های ضد گلیکان به طور مستقیم علیه این ترکیبات قند دار ساخته می‌شوند.

مثبت شدن آزمایش آنتی گلیکان به ویژه آنتی‌بادی ضد ساکارو مانوس سروسید (ASCA)، آنتی‌بادی ضد گلیکو هیدرات لامیناری بیوزید (ALCA)، آنتی‌بادی ضد گلیکو هیدرات مانو بیوزید (AMCA) و آنتی‌بادی ضد گلیکو هیدرات چیتو بیوزید (ACCA) به نفع بیماری گرون است تا آنکه ماکروز کولیت اولسراتیو باشد.

آنتی‌بادی‌های ضد گلیکان در بیماران MS نیز مثبت هستند.

۳) آنمی پرنیسیوز (Pernicious Anemia)

۱) آنمی پرنیسیوز شکله اتوایمیون آنمی مگالوبلاستیک است. در این بیماری اتوآنتی بادی‌های بر علیه سلولهای جداري (parietal) معده (که اسید کلریدریک و فاکتور داخلی تولید می‌کنند) و بر علیه فاکتور داخلی (IF: Intrinsic Factor) (که ناقص ویتامین B12 در دستگاه گوارش است) تولید می‌شوند که در نهایت موجب عدم جذب ویتامین B12 و آنمی مگالوبلاستیک می‌گردد.
در عهد مبتلایان دارای آنتی بادی ضد سلول یا پاپیل و در عهد مبتلایان دارای آنتی بادی ضد IF هستند.
این آنتی بادی‌ها در تخریب نقاط معده بهمان نیز دخالت دارند و بهمان دچار زخم معده، گاستریت، آتروفیک و سرطان معده می‌شوند.

۲) جهت تشخیص آزمایشگاهی آنمی پرنیسیوز تست زیر کمک کننده است:

الف - آزمایش CBC که با پان سایتوینی (کاهش RBC - WBC - پلاکت) ، افزایش شدید MCV و کاهش نسبی نوتروفیل همراه است

ب - آزمایش APCA

(Anti parietal cell Ab)

علاوه بر آنمی پرنیسیوز ممکن است در هاستیوتو - گاستریت آتروفیک و بیابت و آدنوم نیز مثبت باشد.

ج - آزمایش IF Ab (Intrinsic Factor Ab) به ویژه هنگامی مفید است که تابلو خون کاملاً ظاهر نشده باشد.

بیماری‌ها کبد : هیپاتیت اتوآنتیبادی AIH (Autoimmune Hepatitis)

**تعریف ۱

۱) هیپاتیت اتوآنتیبادی یک بیماری مزمن کبدی است که اتیولوژی مشخصی ندارد و معمولاً علت بیماری ناشناخته است اما از دست دادن توپلاسمز فرد نسبت به آنتی ژن‌های کبدی می‌تواند علت این بیماری باشد. به دلیل وجود hyperglobulinemia و مصرف آنتی‌بادی‌ها در گردش خون بیمار، این بیماری جزو بیماری‌های اتوآنتیبادی در نظر گرفته می‌شود.

۲) این بیماری ممکن است در کودکان و بالغین در تمام سنین مشاهده شود و فاکتورهای بیماری در بروز آن نقش دارند مانند فاکتورهای ژنتیکی و فاکتورهای محیطی و فاکتورهای ایمنولوژیک و بیماری‌ها در خانها سایتر است.

**طبقه بندی :

هیپاتیت اتوآنتیبادی بر اساس نوع آنتی‌بادی‌ها و وجود در گردش خون به دو نوع تقسیم می‌شود:

در نوع I یا فرم کلاسیک آنتی‌بادی‌های زیر در گردش خون موجود است :

- ANA (Anti Nuclear Ab)
- ASMA (Anti smooth Muscle Ab)
- AAA (Anti Actin Ab)

در نوع II آنتی‌بادی‌های زیر در گردش خون موجود است :

- ALKM₁ (Anti Liver kidney Microsome 1)
- ALC₁ (Anti Liver cytosol 1)

در type I نسبت آنزیم‌ها ۴ - ۳ : ۱ است
در type II نسبت آنزیم‌ها ۹ - ۸ : ۱ است

type I در خانها در سناکسین و type II بیستر در دخترها

* علائم بالینی :

- ۱) بیماران ممکن است طیف وسیعی از علائم را بروز دهند. ممکن است بیماری کاملاً بدون علامت (asymptomatic) باشد و فقط در مریان بررسی افزایش آنزیمهای کبدی تشخیص داده شوند و یا ممکن است با فرم کامل سیروز کبدی و عوارض ناشی از آن مراجعه کنند.
- ۲) آرترالژی یا درد مفاصل بویژه مفاصل کوچک، ضایعات پوستی و راش پوستی از مشخصات بارز هیپاتیت اتوایمیون هستند.
- ۳) گاهی اوقات بیماران با علائم ناتوان کننده مانند هاستا سلیده و هوابولودگی و گچی (لترژی) و گاهی با نارسای هادکبدی به پزشک مراجعه می کنند.
- ۴) هیپاتیت اتوایمیون ممکن است با یکسری از بیماریها خارج کبدی همراه باشد که معمولاً این بیماریها هم ماهیت اتوایمیون دارند مانند: آنمی همولیتیک، دیابت نوع I، تیروئیدیت، سلیاک، ITP (Idiopathic Thrombocytopenic purpura)، شوگرن و گولیت اولسراتیو.

* تشخیص آزمایشگاهی :

- ۱) معمولاً در این بیماری تستهای کبدی غیر طبیعی هستند که در میان آن افزایش ALT و AST پس از افزایش ALP و بلی روبین است، یعنی آسیب بافتی هیپاتوسلولار همراه است.

۲) IGG توپال سرم بالا است

۳) سربلوری مثبت اتوآنتی بادی های ANA و ASMA

۴) anti LKM-1 و anti LCI در سرفین بیماری کمک می کند.

۵) از نظر هیستولوژی اگر در نمونه بیو پسی کبد interface hepatitis داشته باشیم به نوع هیپاتیت اتوایمیون است.

* برای تشخیص هیپاتیت اتوالیمنی سیستم امتیاز دهی ساده شده (Simplified Scoring System) وجود دارد:

۱) اسکورینگ اتوالیمنی:
 اگر تست ANA بالای $\frac{1}{40}$ باشد ← ۱ امتیاز مثبت
 اگر تست ASMA بالای $\frac{1}{20}$ باشد ← ۲ امتیاز مثبت
 اگر تست Anti LKM بالای $\frac{1}{8}$ باشد ← ۲ امتیاز مثبت
 اگر تست Soluble Liver Ag anti با هر تستی مثبت باشد ← ۲ امتیاز مثبت
 به بیمار تعلق می‌گیرد.

۲) اسکورینگ ایمنوگلوبولین:
 اگر IgG بالای upper limit of normal باشد ← ۱ امتیاز
 اگر IgG بیش از ۵ برابر upper limit of normal باشد ← ۲ امتیاز مثبت
 به بیمار تعلق می‌گیرد.

۳) اسکورینگ هیستولوژیک:
 اگر یافته‌های مناسبت مطابق (Compatible) باشد (یعنی افزایش
 mononuclear و ارتشاح لنفوسیت‌ها در بافت کبد) ← ۱ امتیاز
 اگر یافته‌های مناسبت Interface hepatitis باشد ← ۲ امتیاز
 مثبت به بیمار تعلق می‌گیرد.

۴) رد هیپاتیت ویروسی و منفی بودن هیپاتیت‌های ویروسی ۲ امتیاز
 را به بیمار اختصاص می‌دهد.

در تشخیص قطعی زمانی است که جمع امتیازات مساوی یا بیش از ۷ باشد
 و تشخیص احتمالی زمانی است که جمع امتیازات مساوی ۳ باشد.

* ANA (Anti Nuclear Antibody)

- ۱) هدف از انجام این آزمایش‌ها سنجش و اندازه‌گیری آنتی‌بادی علیه هسته در خون می‌باشد. ANA با روش‌های مختلف مانند الیزا و ایمنونوفلوئورسانس اندازه‌گیری می‌شود که در صورت استفاده از روش فلوروسانس به آن FANA (Fluorescent ANA) گویند. تیتراژ ANA تا $\frac{1}{16}$ طبیعی است.
- ۲) ANA برای تشخیص لوپوس (SLE) بسیار حساس است به طوری که حدود ۹۵٪ مبتلایان به این بیماری دارای نتایج مثبت می‌باشند اما بسیاری از بیماری‌های اتوایمیون دیگر نیز با ANA مثبت همراه هستند. لذا انجام آزمایشات تکمیلی برای تشخیص نوعی ضروری است.
- ۳) ANA در موارد لامپلیت اتوایمیون مزمن « (Autoimmune chronic hepatitis) مثبت است.

* ASMA (Anti smooth muscle Antibody)

- ۱) ASMA یا آنتی‌بادی ضد عضله صاف نوعی آنتی‌بادی ضد استرومایسین علیه پروتئین اکتین می‌باشد. از روش الیزا و ایمنونوفلوئورسانس اندازه‌گیری ASMA استفاده می‌شود. تیتراژ ASMA تا $\frac{1}{10}$ طبیعی است.
- ۲) ASMA متداولترین آنتی‌بادی شناخته شده برای تشخیص CAH (Chronic Active Hepatitis) می‌باشد و در ۸۰-۷۰٪ مبتلایان وجود دارد. این بیماری احتمالاً منشأ اتوایمیون دارد.
- ۳) ASMA برای CAH احتمالاً منفی باشد و در بیماران مبتلای به عفونت ویروسی و بدخضی و MS و سایر روز صغراوی اولیه نیز ممکن است مثبت شود اما تیتراژ ASMA در این بیماری‌ها اغلب پایین است در حالی که در CAH معمولاً بیش از $\frac{1}{16}$ است.

* anti-LKM₁ (anti Liver kidney microsomal)
۱) آنتی‌بادی‌های ضد LKM₁ نوعی سافه سرواوتیک برای AIH نوع II می‌باشد که معمولاً بدون ظهور ASMA و ANA ظاهر می‌شوند. این آنتی‌بادی‌ها با یک توالی قطعی کوتاه از آنتی‌ژن سیتوکروم منواکسیدراز P450 2D6 واکنش می‌دهند.

۲) سطح آنتی‌بادی ضد LKM₁ ممکن است در مبتلایان به هیپاتیت مزمن C نیز بالا باشد.

۳) آزمایش به روش الیزا یا ایمونو فلورسانس انجام می‌شود.

مقدار ۲۰ Units % و کمتر از آن منفی

۲۴,۹ - ۲۵۱ units مشکوک

مقدار ۲۵ units و بالاتر از آن مثبت در نظر گرفته می‌شود.

* AMA (Anti Mitochondrial Antibody)

۱) AMA یا آنتی‌بادی ضد میتوکندری نوعی آنتی‌بادی ضد سیتوپلاسمی علیه لیپوپروتئینی در عصاره میتوکندری است. با روش الیزا یا ایمونو فلورسانس اندازه‌گیری می‌شود. تیتراژ AMA اغلب کمتر از ۱/۱ نمی‌باشد.

۲) آنتی‌بادی AMA در ۹۴ درصد مبتلایان به سیروز صفراوی اولیه یا سایر بیماری‌های خود ایمن کبد وجود دارد. AMA در مبتلایان به هیپاتیت مزمن فعال، کلساز ناشی از دارو، هیپاتیت هاد عفونی نیز مثبت می‌شود.

* anti-LC₁ (anti-Liver Cytosol)

anti-SLA (anti-Soluble liver Antigen)

anti-LC₁ و anti-SLA بر علیه آنتی‌ژن‌های محلول در سیتوزول سلول‌های کبدی ساخته می‌شوند. این دو آنتی‌بادی سافه سرواوتیک AIH type II بوده و اختصاصیت بالایی

دارند و در واقع Organ specific هستند

تشخیص‌ها افتراضی هیپاتیت اتوالیمیون :

- ۱) هیپاتیت‌های ویروسی شامل A، B، C، D، E، CMV و EBV همگی در تشخیص افتراضی قرار می‌گیرند.
- ۲) هیپاتیت انگلی : در هیستوپاتولوژی کبد در هیپاتیت اتوالیمیون معمولاً ارتشاح سلولی مونونوکلئرها یعنی بلاستوسیت‌ها و لنفوسیت‌ها را داریم در حالی‌که در هیپاتیت انگلی تجمع PMN (سی‌مورفونوکلئرها) داریم.
- ۳) بی‌های کبدی همراه با لویوس : در لویوس آنزیم‌های کبدی کم‌کم بالا تنیست و آنزیم‌های ASMA و AMA کمتر دیده می‌شوند.
- ۴) هموگروماتوزیس : در این بی‌های سطح فری‌تین سرم و Transferrin saturation بسیار بالا است.
- ۵) بی‌های ویلسون (Wilson) : در این بی‌های سرولوپلاسمین سرم پایین و مس ابرار ۲۴ ساعت بالا است.

- ۱- مشاهده می شود.
- ۲- مهم ترین کاربرد ACE در سارکونیدوز ارزیابی ایمنی و خامی بیهای و پاسخ به درمان است به طوریکه سطح آن در سارکونیدوز رتوی فعال افزایش می یابد اما در سارکونیدوز غیرفعال (خاموش) ممکن است طبیعی باشد.
- ۳- ACE در CSF مایلان به نورو سارکونیدوز افزایش می یابد.
- ۴- افزایش ACE گاهی در بیماری های دیگر مانند گوشه، جذام، سیروز الکل، هیستوپلاسموز و ... دیده می شود.

بیماری های عصب و عضله

① بیماری میاستنی گراویس (MG : Myasthenia Gravis)

یک بیماری اتو ایمنی است که عامل آن اتو آنتی بادی های می باشند که گیرنده های استیل کولین را مهار می کنند و موجب ضعف و خستگی عضلانی می شوند. آنتی بادی ضد گیرنده استیل کولین به عشاء پس سیناپسی (postsynaptic) که اتصال عصب عضله انتقال یافته و باعث قطع انتقال عصبی در این محل می گردد. در این بیماری عضلات اسکلتی در حال استراحت طبیعی هستند اما با استفاده مکرر به طور فزاینده ای ضعیف می شوند. غالباً در ابتدا ضعف در عضلات خارجی چشم قابل توجه است و بصورت دوبینی یا افتادگی یک خود نفالی می کند. ضعف عضلات حلق و صورت منجر به اختلال بلع و تکلم می گردد. بیماری اغلب با تیروم یا هایپر تیروی تیروم همراه است.

در حدود ۹۰ درصد بیماران مبتلا با اتو آنتی بادی های گیرنده استیل کولین (Acetylcholine Receptor Antibodies) (AChR Ab) (Anti-AChR Ab)

یافته‌های سونند و از آنجانبه این آنتی‌بادی‌ها در هیچیک از بیماران
عضوی عضلانی دیگر وجود ندارد و وجود آن در زمینه بالین مناسب
برای MG تشخیص است.
سرنوع AchR Ab در ارتباط با بیماری MG شناخته شده است:

(۱) آنتی‌بادی مقصد سوننده: کسب‌کار افعال کرده و موجب تخریب گیرنده می‌شوند.
رایجترین آنتی‌بادی مورد استفاده همین است.

(۲) آنتی‌بادی مسدودکننده: موجب اختلال در انتقال استیل‌کولین به گیرنده‌ها
می‌شود. مساسیت آن کم است و تعداد آن در عدد بیماریان مثبت است.

(۳) آنتی‌بادی تنظیم‌کننده: موجب اتلوسیتوز گیرنده استیل‌کولین می‌گردد
بیان آن می‌شود که این امر با وفامت بالین بیمار ارتباط نزدیک دارد.
مساسیت آن از همه بیشتر است.

(۷) مالتیپل اسکلروزیس (MS: Multiple Sclerosis)

یک بیماری اتوایمنی سیستم عصبی مرکزی است که با ضعف حرکتی و
اختلالات حسی و اختلالات بینایی و اختلال عملکرد مایه و
ناتوانی جنسی و سفق اندام همراه است.

در این بیماری سلولهای Th1 و Th17 و سایر سلولهای آنها علیه
آنتی‌بادی‌های میلین در بافت عصبی واکنش داده و با افعال کردن
ماکروفاژها در اطراف سلولهای عصبی موجب تخریب میلین و اختلال
هدایت عصبی می‌شوند.

فاکتورهای محیطی مانند عفونت‌های ویروسی و فاکتورها تسببی دانسته
HLA DR2 و پلی‌مورفسم گیرنده IL2 در ایجاد بیماری
دوره دارند.

تشخیص MS با توجه به علائم بالینی، MRI و ...
صورت می گیرد.
موارد زیر در تشخیص آزمایشگاهی MS کمک کننده است:

۱- در حالت طبیعی نسبت A/G (آلبومین به گلوبولین) در CSF بیش از این مقدار در پلاسما است زیرا اندازه آلبومین کوچکتر از گلوبولینها بوده و لذا راحتتر از سد خونی-مغزی عبور می کنند. در MS و نئوسیفیلیس علت تولید آنتی بادیهای گلوبولینها این نسبت در CSF کاهش می یابد.

۲- میزان پروتئین CSF در حالت نرمال $5-15 mg/L$ است که در MS نسبت افزایش استز امونوگلوبولینها افزایش می یابد.

۳- الکتروفورز CSF مبتدیان به MS نشان دهنده هفت باندهای اولیه و کلونال در نامیده گاما است. مشاهده بیش از ۲ باند در الکتروفورز CSF در نامیده گاما و عدم مشاهده این نوع باندها در الکتروفورز سرم بیانگر ساخته شدن باندهای امونوگلوبولین در CSF است.

۴- میزان نرمال پروتئینها عموماً میلین (Myelin Basic protein) CSF $2 ng/mL$ بوده ولی در MS ممکن است به بیش از $8 ng/mL$ برسد.

۵- بیا این MS همانند بیا این گروه دارای آنتی بادیهای ضد گلیکان (Anti Glycan Ab) هستند که می توانند بیا این MS را از سایر بیا اینهای نورولوژیک امتزاق دهد.